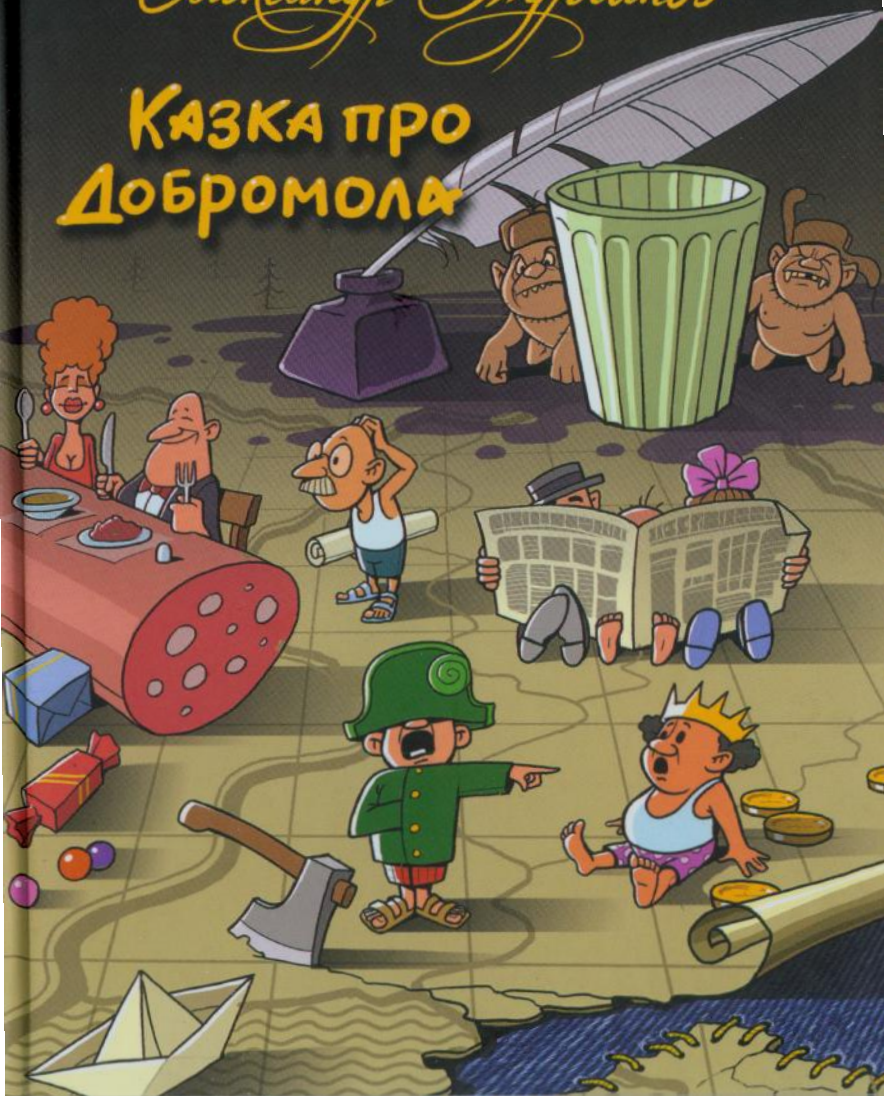

Александр Турчинов

КАЗКА ПРО ДОБРОМОЛА

ОЛЕКСАНДР ТУРЧИНОВ

КАЗКА ПРО ДОБРОМОЛА

ДНІПРО ДНІПРО

Київ-2020

УДК 821.161.2'06-7

Т89

«Казка про Добромола» — це веселий і водночас сумний сатиричний гротеск на нашу сучасність, що цілком органічний у творчій палітрі відомого державного діяча і письменника Олександра Турчинова. Дотепно шаржована оповідь сприймається, як антиутопія XXI століття, своєрідне «криве дзеркало» сучасного суспільства, що викликає природний сміх в багатьох перипетіях сюжету. Ця книга-пересторога адресується широкому колу читачів.

Усі авторські і видавничі права застережено.

Жодна частина цієї книги не може бути відтворена в будь-якій формі без попередньої письмової згоди власника авторських прав.

ISBN 978-966-578-320-6

© Турчинов О. В., текст, 2020

© Журавель Ю. Г., ілюстрації, 2020

© Видавництво «Дніпро», 2020

казка від доброго

казкаря

з малюнками

Юрія Журавля

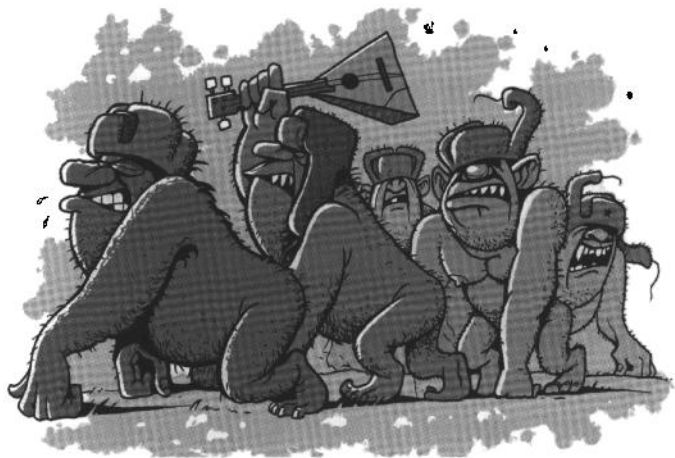

На старій драній мапі поміж двома величезними плямами можна було розгледіти обриси ще більш давньої ніж сама мапа держави. Це було Королівство Мрії, або, як його зазвичай скорочено називали, — Ком. З півночі і сходу Ком стискало, немов величезна паща злого дракона, Моторошне Королівство. Як ви вже напевно здогадалися, у народі його гидливо, але про всяк випадок сплюнувши та озирнувшись на всі боки, називали Морок.

Морок був не таким стародавнім королівством, як Ком. За легендою його заснувала купка непросихаючих від пияцтва злодіїв, яких виперли з Кома за нахабні спроби незаконної приватизації народного майна, дебош та аморалку. У північних тайожних лісах вони остаточно здичавіли та, побравшись із борода-тими самицями з родини болотних людоджерів, перетворилися на щось геть моторошне та жахливе.

Навіть у часи ренесансу — культурного та духовного піднесення, що охопило всі казкові королівства, — у Мороці продовжували практикувати канібалізм, а нащадки безпритульної алкашні, яка ледве встигла накивати п'ятами зі

стародавнього Кома, дивилися на свою прабатьківщину та ковтали слинку. Ой як їм кортіло зжерти цих солоденьких і таких ріднесеньких коміян.

Хоча, швайки в мішку не приховати, були в Комі малоосвічені та слизькі демагоги, які за в'язанку

безкоштовного хмизу принизливо виправдовували канібалізм і печерне безкультур'я мешканців Мороку. Мовляв, вони їдять тільки мудрагеліків-космополітів, а патріотично налаштованим громадянам у них навіть дуже добре живеться, про що вони задушевно співають на своїх балалаєчних збіговиськах.

Ну що тут сказати? І між доброю капустою бувають гнілі качани, а у великій сім'ї не без виродків, тобто не без зрадників.

На захід від Кома були землі Королівства вельми багатих асортиментів, яке за звичним скороченням та в перекладі на всі відомі мови того часу називали Ковбаса. Мешканці Кома, вимовляючи смачну назву

цієї держави, облизувалися і по-доброму заздрили ситому життю ковбасян.

— Так, Ковбаса — це вам, тицьпердиць, не Морок, — зі знанням справи говорили свідомі та освічені громадяни Кома.

На півдні славетну державу Ком омивали хвилі Брудного моря. Які царства-королівства знаходяться за цим безмежним морем, комікяни не знали. Справа в тому, що нижня частина старовинної шкіряної мапи була злочинно обірвана. Якась шльондра зі шматка шкіри музейного експоната зробила латку собі на дупу. Звісно, придбати нову сукню могла собі дозволити далеко не кожна порядна лярва, але це не може

бути виправданням такого ганебного вандалізму.

Мешканці Кома були громадянами великої морської держави, але... плавати не вміли. А вчитись цій складній та небезпечній справі, хай йому грець, особливого бажання не було. Тому, що там знаходиться за Брудним морем, ніхто і не знав. Найкращі уми королівської Академії наук намагалися розгадати цю велику таємницю складним трансцендентним шляхом. Хоча потуги вітчизняних вчених не надто хвилювали пересічних громадян незалежного Кома. Та і яка, зрештою, різниця, що там за тим морем? Інша справа — асортимент напоїв та наїдків у шинках та генделиках

в заможній Ковбасі. Ось що було дійсно цікавенько.

Про це писали місцеві газети, сміливо порушуючи вкрай болюче питання: «Чому в їхніх генделиках рясно як волосся під пахвою, а у нас — як на коліні блищить? І хто, лишенько, у цьому винен?».

Тут треба сказати, що комікяни були народом освіченим та вимогливим, а тому неймовірно страждали від такої кричущої несправедливості. І була в цього найкращого у світі народу найулюбленіша розвага — читання та обговорення незалежної преси.

Папір у Комі був задорогим, і друкувати газети могли собі дозволити лишень вельмишановні газди,

що заробили нівроку грошей, імпортуючи з Мороку пічний хмиз та експортуючи до Ковбаси залишки столітнього королівського лісу. А що? Це був гарний та стабільний бізнес. Зими в Комі холоднючі хоч собак гони, і місцеве населення, незалежно від своїх політичних уподобань, було здатне за хмиз віддати останнє поросся, лише б зігрітися у своїх багатоквартирних хатинках. Ну, а острівців недорубаного національного надбаня — столітнього лісу — мало вистачити не менш ніж на п'ять, а то і на всі десять років, щоб забезпечити стабільні валютні надходження у кишені вельмишановних газд.

Ніде правди діти, народ не любив вельмишановних газд, але шану-

вав за патріотизм та принципову критику влади на сторінках їх незалежних і об'єктивних корпоративних газет.

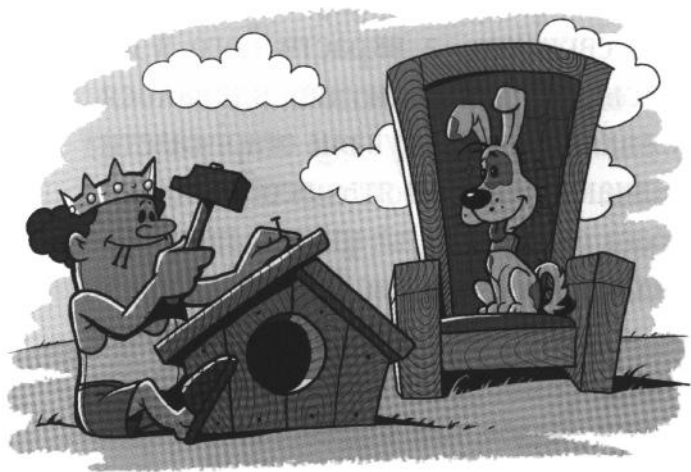
А, з іншого боку, як було не критикувати цю знахабнілу владу, яка до безтями дратувала не лише вельмишановних газд, але і весь порядний, чуйний та відповідальний народ.

Отож кожна трудова родина мала у своїх маленьких оселях велику фанерну дошку, до якої, нашвидкуруч повечерявши, підколювали свіжий номер улюбленої газети. Затамувавши подих, вся родина читала новини, світські хроніки, ну і, безумовно, найцікавіше — викриття корумпованих чиновників, що відси-

дживали свої дупи в кабінетах королівського палацу. Коли родинний бюджет не дозволяв придбати газетний свіжачок, а вкрати його з сусідської скриньки не вдавалося, коміжани перечитували старі газети, вивчаючи напам'ять особливо яскраві репортажі та цитати популярних викривачів-розслідувачів.

В ті давні часи керував цими славетними, досвідченими та політично свідомими підданими Старий король. Народ, який постійно все спрощував і скорочував, звав його Старко. Взагалі-то він не був злим чи жорстоким королем. Лише дещо жадібним. До речі, жадібність його походила не від поганого виховання чи перенесених у дитинстві хвороб.

Ні, жадібність його була винятково професійним надбанням.

Справа в тому, що до всенародного обрання Старка на високу королівську посаду, він, відповідно до офіційної біографії, багато років знесилювався від неймовірно важкої праці в гільдії газд Кома. Але, що

принципово, сам, без протекції високостойників, пройшов складний і доволі небезпечний шлях від роздрібного крамаря до найвищого рівня — вельмишановного газди. Таких вже згаданих вище «вельмишановних» в королівстві було зовсім негусто. Їх навіть можна було перерахувати на пальцях однієї руки.

Посівши трон з великим досвідом і багажем практичних навичок, Старко до найменших дрібниць знав, як наповнювати королівську скарбницю. Тобто, що, скільки і у кого можна було забрати. Зрозуміло, що не для себе. Зовсім ні. Винятково для безмежних державних потреб!

Проти влади, як відомо, сильно

не попреш. І вельмишановні газди, скрегочучи зубами, змушені були кланятися і ділитись. Але в той же час газети вельмишановних відривались по повній, з усією прямою і відвагою викриваючи гнійники злочинної тиранії, що геть забула про скромні потреби та надії свого народу.

Народ, заведений газетними викриттями чергових зловживань королівської аристократії, невдоволено перешіптувався і тихо обурювався. Дбаючи про спокій і гарний настрій свого народу, Старко хотів закрити під три чорти всі газети в королівстві. Але статус освіченого монарха і щира любов його підданих до газетного читива стримали його

порив рубанути під корінь свободу слова у стародавньому королівстві.

Була ще одна гарна думка — викупити оптом всі ці брудні газетки у вельмишановних, але таких нещирих газд. Та професійна жадібність, щоб їй пусто було, придушила і це достатньо логічне бажання.

А ну їх до біса! — махнув рукою на падлючі укуси газетних писак недалекоглядний Старко і ой як потім про це пошкодував.

Сталося так, що одна жахлива подія, рознесена місцевою пресою, як насіння по полю, переповнила жбан народного терпіння настільки, що він луснув.

Взагалі заради історичної справедливості варто зазначити, що

той старенький посуд насправді луснув давним-давно, ще на урочистому бенкеті, який було організовано у день проголошення незалежності та самостійності Кома. А все тому, що ті найперші керманічі, тільки-но створивши королівство, забули запросити на халявний банкет з цього приводу свій гоноровий, але дуже чутливий народ. Тому й народного терпіння залишалось ну зовсім мало — не якийсь там жбан, а малесенький дірявий жбанчик.

Правда це чи ні, хто його зна. Історична наука — річ суб'єктивна. В ній межа поміж правдою та вигадкою тонесенька, як штрикайлик у комахі. Але про те, який штрикайлик у комахі, поговоримо іншим ра-

зом. А зараз повернімося до тієї моторошної події, яка так сильно похитнула королівський трон.

Отож одного похмурого дня, коли здавалося, що чорні хмари ось-ось розчавлять поржавілий дах королівського палацу, найбільш тиражна газета Кома вийшла з убивчою новиною. Посилаючись на надійне джерело з королівського оточення, газетний правдоруб викрив страшну державну таємницю.

Виявляється, Старко придбав десь за кордоном персональний вітрильний човник і, користуючись своєю статусною безкарністю і вседозволеністю, плавав на далекий дивовижний острів, що знаходився десь якнайдалі у Брудному морі!

Пікантний нюанс полягав у тому, що на цьому острові на чудернацьких деревах росли всіякі смаколики, за які в крамницях пихатої та закабанілої Ковбаси викладали значні валютні кошти. А тут — зривай безкоштовно і їж, хоч трісни. І неймовірно боляче різонуло по серцю вразливих комікян те, що цей пережиток минулого, Старко, зривав їх та їв, зривав та їв!

Після цього інформаційного шоку у хворобливій свідомості добропорядних громадян Кома виникали гастрономічні натюрморти, що підкуповували своїм вбивчим реалізмом. Ось на яскраво-зеленому кущі дозріває ніжне, неймовірно запашне копчене сало. А зовсім поруч,

на розлогому дереві, звисають китиці вареників із сиром та чорнищами. Від таких гастрономічних фантазій у комікан активно виділялася жовч разом зі шлунковим соком і, як наслідок, — різь в районі печінки та печія з довготривалою гикавкою.

Але особливо нестерпно у пересічних читачів газет боліла душа. Як же все-таки це підло — обжиратися задарма делікатесами у той час, коли трудовий народ королівства не вміє плавати та не має ніяких плавзасобів, щоб дістатися до цього диво-острова. Це вже була не просто образа, а люта народна ненависть. І чорна заздрість тут взагалі ні до чого. Для гордих мешканців Кома найважливішою була **СПРАВЕДЛИВІСТЬ!**

Старий король був приречений.

Але щоб повалити антинародний режим тирана-ненажери потрібен був справжній герой, незламний богатир, як у казках мовиться, — Добрий молодець.

Жив у нашому стародавньому королівстві такий Добрий молодець, або, як його називали друзі і колеги по роботі, — Добромол.

Працював Добромол в дружньому трудовому колективі однієї популярної корпоративної газети натискачем знаків оклику, чи інакше кажучи — натискачем-окликачем. І був Добромол найкращим окликачем в цілому незалежному королівстві.

Він мав особливий талант. Адже тільки дилетант може подумати, що все так просто — взяв і вліпив у написаний кимось текст палицю з крапкою. Ні, дорогенькі, високо-класний натискач-окликач, а Добро-мол був саме таким, міг з порожньої занудної інформаційної жуйки зроби-ти яскравий та глибокий за зміс-том акорд. Не вірите?

Я ось не полінувався і за невеличкий могорич дістав із казкового архіву кілька газет того часу з шеде-вальною працею Добромола. Час не пошкодував ці газети, — вони по-жовкли, перетворившись на такі собі жовті папірці. Але руку справжнього майстра було видно одразу. От, наприклад, написав собі один посе-

редній писака: «Баби в полі збирають картоплю». Примітивна банальщина, зовсім не чіпляє. Окликач-початківець може засандалити знак оклику наприкінці речення. І що? Стане краще? Ні, та ж сама фігня.

Але не таким був наш красень Добромол. Оцініть його професійний почерк: «Баби в полі!..» і бац — знак оклику, який просто змінює сприйняття реальності. Миттєво у допитливих головах вдячних читачів виникають зовсім інші образи, в яких так ненав'язливо мерехтить загадка і еротичне забарвлення. І вже зовсім не важливо, що вони там в полі витворюють з тією картоплею! У читача позитивні емоції, натхнення та прилив сил у нижній

частині тіла. А наш митець-самородок і на цьому не зупинявся. Він міг у творчому екстазі і смайлик після знака оклику втулити. Погодьтесь, зовсім інша справа, справжній талант, який не прокуриш і не проп'єш.

Вельмишановний газда — мажоритарний власник газети, завжди підтримував Добромола та його мистецтво, що сприяло зростанню накладу газети. Газда був досвідченим не лише в бізнесових розборках, але й в політичній грі. Його першого уперіщила думка, що знак оклику у вправних руках Добромола може стати цвяхом у труні Старко і його посіпак, які вже до нестями набридли всьому поважному товариству.

Добромол отримав непогані гроші і харчі хороші, а головне — можливість без жодних обмежень творити на сторінках розкрученої газети.

І ось настав той знаменний день, що повністю змінив присипану пилом століть історію нашого королівства. Наближалися, як грім серед ясного неба, перевибори короля.

Пресслужба Старка, як завше, розпихала проплачений рекламний матеріал по всіх газетах Кома. Нічого цікавого, звичайна понтова записка: «Наш Старий король одразу після виборів має сісти на свій золотий трон, щоб особисто подякувати своїм вірнопідданам за своє переоб-

рання». До речі, чергова показуха і окозамилування. Щоб ви знали, трон Старко був насправді не золотий, а дерев'яний, просто пофарбований у яскраво-жовтий колір. Але фірмова фішечка Добромона радикально змінила сенс казенного прес-реліза. «Наш Старий король одразу після виборів має сісти!» — бац-форзац, знак оклику. Саме з таким вбивчим заголовком, завдяки сміливцю Добромону, вийшла газета досвідченого газди.

Народ читав і голосив від щастя, прославляючи хвацькість та відвагу славетного натискача-окликача. Слава про незрівнянну хоробрість Добромона рознеслася з весняним вітром по всьому королівству, і

вдячний народ, розмазуючи по обличчю сльози розчулення, обрав героя-окликача своїм королем.

Молодий король Добромол із розумінням поставився до волевиявлення свого народу. Він був дуже енергійним молодиком, знавцем справжніх сподівань і прихованих бажань комікян, що скинули іго тирана Старка. Саме тому, без зайвих зволікань, монарх-подвижник з ентузіазмом бугая-заплідника взявся за справу.

Добромол залізною рукою під радісне народне улюлюкання викинув з королівського палацу стару знать, що оточувала Старка довгі роки. Ті, кого викидали з верхніх поверхів, дуже пошкодували, що

бюджетним коштом виклали бру-
ківкою площу біля палацу.

В перший день свого правління
Добромол добре поснідав і, особли-
во не заморочуючись, сформував
Королівську раду. До складу вищо-
го органу королівської влади увій-
шли друзі дитинства монарха, ро-

дичі його тендітної красуні-дружини, а також сусіди з нижнього поверху багатоповерхової хатинки, де до останнього часу мешкав Добромол. Ну що тут сказати? Сусідам просто пощастило.

Напередодні, після чергового банкету, думаючи про тяжку долю свого народу, Добромол заснув від перевтоми на унітазі. Ну і не закрутивши вентиль крана, бідося, затопив якусь місцеву алкашню, що проживала поверхом нижче. Щоб не витратися на ремонт комуналки, заощадливий король змушений був зарахувати цих добре відомих у найближчому генделику осіб до складу королівських радників. Отож, як ви переконалися, всі обранці вінценос-

ного стратега були люди поважні, високоосвічені, здатні на високому професійному рівні допомогти Доброму у важкій праці державотворення.

А очолити королівську раду монарх-реформатор довірив надзвичайно суворій та неймовірно мудрій людині-загадці. Він був настільки загадковий, що ніхто навіть не знав, як його звать. Де знайшов Добро-мол цю людину-грудомаху, не знала навіть королівська теща. Але безмежні чисті криниці емпіричних знань, постійні відвідувачі задріпаних генделіків, чухаючи свої червоні носи, розповідали, що цей мудрагелік був унікальним знавцем всіх політичних таємниць королівської

кухні. Бо працював на цій самій кухні хліборізом. З перших днів своєї важкої праці він зненавидів цих зажерливих аристократів, що наминали нарізаний його мозолистою рукою хліб. Особлива лють переповнювала його велике серце, коли ці дармоїди намазували на рівно порізаний кусень хлібчика товстений шар масла, а зверху — тонесенький шар червоної, а то і чорної ікорки. Вбив би їх просто за це хліборіз, коли б міг. І збираючи недоїдки та крихти хліба, він мріяв... Зрозуміло про що — звільнити трудовий нарід від цих жадібних упирів.

Мрії здійснилися і народний месник, отримавши високу посаду Першого радника Добромола, від пуза наївся м'якенького хлібця

з маслом та ікрою. Навіть був змушений декілька днів після цього пити проносне та лякати свого короля незрозумілими протяжними звуками і не надто приємним шипінням.

Народ Кома з захопленням підтримав всі ці правильні і своєчасні кадрові рішення.

На другий день свого славетного правління, коли сонечко зійшло над іржавим дахом королівського палацу, вдячний народ, як безмежне Брудне море, заповнив центральну площу, а також всі вулиці навколо. На побудований вночі нашвидкуруч височенний постамент заліз сам король Добромол, щоб оголосити своїм підданам унікальний план глобальних змін. Королівська голова після вчорашнього багатогодинного обмивання перших призначень боліла нестерпно. Але, зібравши всю свою волю у міцний натруджений кулак, Добромол розпочав історичну промову:

— Чому мій любий народ так погано живе, як старий собака без

господаря? — звернувся до зачавшого подих натовпу новообраний монарх, який так вдало поєднував у своїй постаті справжню велич із простотою та доступністю.

Добромол зробив театральну паузу, голосно відригнувши неякісний закусон, який напередодні привселюдно доставили до палацу зі звичайного міського шинку. Бажання монарха бути якомога ближчим до народу мало шалену підтримку, хоча викликало деякі фізіологічні недоречності.

— Ви погано живете, тому... — напруження досягло апогею, народ тремтів, очікуючи відповіді на сакральне питання, — тому що стара влада, хай їй грець, вас гнобила, гра-

бувала і жирувала за ваш рахунок. Вони купалися в розкоші, в той час, як ви, мої любі, ледве жевріли...

Ревіння задоволеного натовпу зігнало геть всіх птахів з дахів у центрі міста. Люди не стримували емоції, що переповнювали їхні чуйні натури. Вони ж завжди відчували всім своїм нутром, особливо нижньою частиною шлунку, в чому був сенс їх проблем, — не в лінощах, боягузстві, тупості та жадібності, не в запійному пияцтві і розгульному житті, а в цій падлючій корумпованій владі. Вони глибоко в душі це підозрювали, але так чітко розкласти по полицках першопричину всіх їхніх страждань міг тільки дарований долею справжній народний лідер.

— Слава! Слава королю Добро-
молу, наймудрішому, найсправед-
ливішому королю на всьому білому
світі! — щиро, на всю горлянку, во-
лали громадяни, які прозріли просто
в одну мить.

Король підняв руку і бурхливе
народне море стихло. На високому
постаменті він парив над цим без-
межним океаном щирої любові і
обоження. Повною мірою отримав-
ши насолоду від цього дивного
відчуття, Добромол впевнено і з
натхненням продовжив свою доле-
носну промову:

— Всі ці таргани, що приповзли
до влади і бездарно керували
країною всі ці роки, — злочинці. Їм
не буде прощення!

— Смерть їм! Смерть! — ревів у п'янкуму екстазі натовп.

— Народ Кома виніс вирок, я тільки підписую ваше справедливе рішення, — без пафосу, скромно і гідно презентуючи новий стиль народофільського патерналізму, про-

довжив Добромол. — Ми відберемо і по-чесному розділимо все незаконно нажите Старко і його посіпаками. Наш народ заживе не гірше, а можливо, навіть краще, ніж громадяни Ковбаси, які просто очманіли від зайвих наїдків і напоїв!

Правду кажучи, це вже був емоційний перебір. Народ навіть мріяти не міг про таку щедрість і справедливість. Це як сподіваєшся отримати обгризену кістку, а тобі виносять ціле запечене поросся, яке більше за весь твій обідній стіл, з хрусткою скоринкою і м'ясцем, що неймовірно пахне і просто тане в роті... Запах такий, що вмерти можна! Ой, вибачте, трохи замріявся. Про що це ми? Ага...

Люди ридали, голосили, рвали на собі позичені у сусідів сорочки, падали додолу навколішки і цілували каміння, куди ступала нога монарха, якого вони тепер обожнювали до безтями. Деякі, не маючи сил стримати таке неймовірне захоплення, просто, пробачте, обіцялися. Були й інші форми прояву безмежних радощів, але про це у казках не прийнято розповідати.

Король Добромол був задоволений реакцією своїх підданих на його стратегічний план перебудови похмурої батьківщини. Він був виключно чесним і рішучим монархом. Як і обіцяв своєму народу, не відкладаючи у довгу шухляду, підписав указ, яким оголосив усіх представників старої

влади злочинцями, що заслуговують найсуворішого покарання.

Наступним указом він скасував антигуманний мораторій на смертну кару. Добромол на правду не був надто суворим. Він любив цуценят, пташок і навіть свою дружину. Але король не хотів обмежувати суди у виборі справедливого покарання для мерзенних виродків, що незаконно керували до нього його королівством. Щоб у них в роті пір'я поросло!

Судді, аби довести королю-реформатору свою щирю відданість та заразом зберегти свої хлібні посади, почали строчити смертні вироки всім без розбору представникам старої драної еліти. Що вони там робили, чим займалися, на яких посадах пра-

цювали, — для судових рішень не мало жодного значення. Сама належність до старої влади, навіть на дрібному регіональному рівні, була завершеним складом злочину, що не підлягав оскарженню.

Так, іноді перегинали палку. Не без того. Наприклад, «вишку» відхопив сивий трудяга-пічник. В залі, де відбувалося судове засідання, почала дуже курити піч-буржуйка. Бідолашний пролетарій повзав біля неї навколішках, намагаючись вибити спресовану сажу та відрихтувати зламану заслінку. Його старанність була неправильно витлумачена не зовсім тверезим суддею.

— Ці бридкі колишні керівники, ці підступні злочинці сподіва-

ються вимолити прощення, повзаючи на колінах! — заревів суддя.

Гикнувши, представник місцевої феміди обтер шмарклі брудною мантиєю, видув гранчак з водою та грізно промовив:

— Дзуськи вам! Лише вища міра покарання — ось мій справедливий вирок.

Ну, і звична справа — брязь молоточком по столу. Коли бідолашного пічника тягли за ноги через усю залу, він несамовито кричав, що ні в чому не винний, чим тільки посилив упевненість судді в об'єктивності вироку.

Але не ці дрібниці дратували короля Добромола та його найближчих однодумців. Темпи судочинства були неймовірно повільними. А чому

тут дивуватись? Всі судді в Комі були представниками старої формації, що геть віджила своє. Ну й справді, чого тягнути, навіщо зволікати? Так, дійсно старі судді, вислужуючись перед новим монархом, завжди виносили суворі вироки. Але все це понтове позування на нікому непотрібних судових засіданнях, несамовите бажання прочитати справу, особисто виписати та оголосити вирок... Вся ця нікому не потрібна маячня, весь цей гнилий багаж старої судової машини, просякнутий смердючою сумішшю підлабузництва та саботажу, гальмував конвеєр справедливості, без чого не могло бути швидких темпів великих перетворень Великого перетворювача.

Саме тут і розкрився в повній мірі рідкісний талант Першого радника короля. Його яскраві нестандартні пропозиції, що значно випередили свій час, швидко розвіяли депресивну хандру народного улюбленця. Перший радник запропонував кардинально оновити та розширити обрії судової системи, відправивши всіх старих суддів на ешафот разом із їх підсудними. А на цю відповідальну роботу призначити молодих, енергійних, нікому не відомих і нікому не потрібних та абсолютно неписьменних патріотів. Головне, щоб цей цінний державний непотріб щиро відчував необхідність і важливість глобальних перетворень найвидатнішого короля казкової сучасності.

Перший радник повністю виправдав довіру свого улюбленого монарха. По-перше, це було свіжо і модерново. По-друге, неймовірно ефективно. Претендентів на посилення королівської феміди ніхто не знав, вони були нікому не цікаві і це робило їх незалежними. Чисті аркуші їхніх біографій, де було лише ім'я та орієнтовна дата народження, стали найкращим доказом незаплямованості їх репутацій. Найважливішою родзинкою нової кадрової політики стала повна неписьменність майбутніх стовпів королівського правосуддя.

Залізна логіка Першого радника була струнка, як рейка. Навіть позбавлений жодного співчуття не-

похитний ліквідатор державних злочинців ні-ні та й може почати читати кримінальну справу ворогів народу. Йому, бач, цікаво, а конвеєр правосуддя гальмується, темпи знищення ворогів падають.

Суддя, який не вміє читати і писати, позбавлений цих недоліків і спокус, а шкрябати свій підпис під вироком можна і курку навчити. Та й зрештою, якщо у прізвищі неупереджених законників забагато літер, то можна поставити пташку, хрестик або будь-яку хитру закарлючку.

Нова кадрова політика настільки захопила Добромола, що революційну новацію Першого радника було вирішено поширити на всі заклади королівської влади — від

членів Боярських Зборів до писарчуків Виконавчих канцелярій.

Але забезпечити в таких величезних масштабах принципове кадрове оновлення Кома виявилось не простою справою. Ви ж не забули, як в Комі всі любили читати. Це вам не неосвічений тайожний Морок і навіть не Ковбаса, де перевагу віддавали складанню грошових знаків.

По всьому королівству був оголошений багатоденний кастинг. Окрім відсутності будь-яких навичок до читання та писання у претендентів мав бути гарний слух, щоб добре чути королівські забаганки, а також права рука. Рука була конче потрібна всім: суддям, аби підписувати вироки, боярам-законотворцям, —

щоб голосувати за новаторські закони, ну а представникам виконавчих підрозділів — аби ручкатись із вдячним народом. Запитаєте, а чому обов'язково потрібна була саме права рука? Ну, не довіряв пильний Добрамомл шульгам. Погодьтесь, якісь вони всі ну дуже підозрілі.

Після проведеної титанічної роботи перша партія не зіпсованих знаннями та інтелектом патріотів нап'ялила на себе суддівські мантиї, начепила боярські значки та розсілася за дубовими столами у Виконавчих канцеляріях.

Життя в королівстві значно пожвавилось. Суди без зволікань виносили вироки, Боярські Збори видавали закони, як здоровенна

піч — гарячі пиріжки. Виконавчі канцелярії значно збільшили прийом відвідувачів. Прості доступні чиновники без пихатої чванливості обнадійливо поплескували правою рукою по плечу прохачів, у яких від такого людяного ставлення за спиною просто виростали крила...

Але головне завдання оновлення країни — знищення всіх численних представників старої мерзенної влади — досі ще не було виконане. Так, оновлена судова система значно прискорила темпи винесення вироків. Але ж ой як ще було багато всіляких затримок і зволікань. Поки вирок з Королівської ради привезуть до суду, поки суддя виведе на ньому закарлючку свого підпису і

відішле у зворотньому напрямку до королівського палацу, трясця його матері, так і день пройшов.

Багато хто плюнув би, мовляв, і так зійде, але не таким був Перший радник короля. Він дійсно харкнув, але не заспокоївся. Перехиливши келих імпортного перваку, він шанобливо вдерся до королівської опочивальні.

— Мій королю! — заволав Перший радник, збуджений глибиною та унікальністю власних ідей.

— Що трапилось? — напружився монарх. — Війська Мороку захопили частину нашого королівства?

— Ні, Ваша величносте, — зігнувся у глибокому поклоні Перший радник, — я б ніколи не наважився

вас турбувати з приводу такої дрібниці. Справа державної ваги! Одна моя знайома шльондра, тобто дуже шляхетна жіночка, повернулася з Ковбаси, де у службовому відрядженні вивчала гастрономічні новації наших стратегічних партнерів.

— Так-так, нові гастрономічні смаколики — це дуже важливо! — стратегічні питання завжди були у центрі уваги цього мудрого та відповідального правителя.

— Про це потім, — махнув рукою головний королівський інтелектуал, чим повністю збив з пантелику свого сюзерена. — В одному великому шинку ця самотня, але винятково порядна кобіта побачила, як

шинкар жахнув по чеку печаткою з викарбуваним на ній своїм підписом. А зветься ця заморська дивовижна річ — «факсиміле».

— Неймовірно! — від почутого у короля відвисла щелепа та зашкребло в горлі.

Як людина передових поглядів, Добромол із особливим пієтетом ставився до новітніх технологій і всіляко намагався їх впроваджувати у своєму королівстві. Він був шокований та заінтригований, а Перший радник, не зупиняючись, продовжував дивувати монарха своїм безмежним інтелектом.

— Уявіть, Ваша величносте, коли ми замінимо всіх наших суддів цим іноземним ноу-хау! Яка буде

економія дорогоцінного часу та бюджетних коштів!

Від причетності до такої величі у Першого радника залоскотало в носі та перехопило подих.

— А прізвище якого судді ми виріжемо на цій печатці? — слушно поцікавився монарх. — Чи не забагато честі для якогось тупорилого висуванця, щоб його прізвище стояло на всіх вироках королівства?

— Чесність для нас важливіше слави! — з гідністю соратника найвидатнішого монарха сучасності вимовив колишній хліборіз. — Прізвище нашого непідкупного і справедливого судді буде «Факсиміле».

— Елегантно, переконливо, а головне — бездоганно чесно, — доб-

розичливо погодився Добромол, підписуючи указ про призначення Факсиміле Верховним суддею королівства.

Робота з винесення вироків пішла без зупину. Так інтенсивно Перший радник не працював навіть коли різав хліб на королівській кухні. Він, до речі, змушений був узяти на посаду штампувальників вироків тузінь дебелих чоловіків, які зовсім випадково виявилися його родичами.

Задля економії коштовних чорнил прізвище Верховного судді з часом скоротили до перших трьох літер. Тепер справедливі вирокі з чітким підписом «Фак» безперервним потоком виходили з надр оновленої феміди Кома.

Саме тоді і настав час для ознайомлення налаштованого на радикальне покращення народу з опрацьованою до найменших деталей програмою радикальних перетворень рідного королівства. Всі корпоративні газети билися за ексклюзивне право першими надрукувати цю

унікальну програму оновлення Кома. І ось настала довгоочікувана мить, коли, без перебільшення, геніальне королівське творіння побачило світ.

Тремтячими від хвилювання руками, високо піднятими над головою, Перший радник виніс товстенний фоліант, підписаний особисто королем Добромолом.

Без зайвого пафосу провели презентаційний брифінг. Тривалі оплески постійно переривали оголошення епохального творіння. Коли через дві години була дочитана остання сторінка цього сакрального тексту, всі присутні в емоційному пориві заспівали гімн.

Величезний наклад стратегічної програми було роздано журналістам

і передано для негайного виконання до всіх установ державної влади.

Доленосний документ складався зі ста сторінок убористого тексту. На першій сторінці великими літерами та сучасним шрифтом, без старорежимних вензелів і епістолярних витребеньок, була надрукована велична назва – «СТРАТЕГІЧНА ПРОГРАМА АНТИКОРУПЦІЙНОЇ МОБІЛІЗАЦІЇ». На всіх наступних дев'яносто дев'яти сторінках в кожному рядку були дуже рясно розставлені виключно одні знаки оклику. Відразу відчувалась рука майстра. Це було нестандартно, по-новому. Разом з тим до безтями вражала шалена ерудиція, детальне знання обставин і рішучість

вінценосного автора. Всі, кому пощастило ознайомитися з програмою, високо оцінили наскільки вишукано і елегантно документ доносить виняткову важливість запропонованих доленосних змін.

Водночас, під час уважного читання цієї безмежної за глибиною програми, зберігалася емоційність та легкість сприйняття достатньо складних соціальних, економічних, політичних і навіть філософських парадигм. Документ був доступний і поважним вченим, і простим малоосвіченим роботягам. Саме на розуміння останніми величких пріоритетів нової несамовито народної влади і була, насамперед, розрахована програма.

Була ще одна важлива перевага цього стратегічного дороговказу. Програма була зрозуміла величезній армії нових неписьменних керівників всіх гілок і всіх рівнів королівської влади, не здатних прочитати старі нормативно-правові акти, що втратили будь-який сенс. Всі ці напрацьовані багатьма попередниками папірці одразу перетворилися на непотріб, гідний лише для розпалювання печі. Тепер кожний представник нової, непідкупної народної влади міг не лише зрозуміти всі пріоритетні завдання, але і легко запам'ятати весь цей багатосторінковий взірець програмотворення. Навіть розбуджений вночі будь-який чиновник останнього

призову міг без жодної помилки повторити глибоко усвідомлений зміст кожної сторінки. Так, це був черговий тріумф короля-новатора і новий сплеск всенародного обожнення і підтримки.

Король розумів і любив широкі верстви населення, які зі свого боку розуміли і несамовито любили свого кумира. Але народна любов — така складна коштовна річ, що без грошей може швидко змарніти. А ось із грошима, бісова ковінька, у королівстві були постійні проблеми.

Стратегічна програма антикорупційної мобілізації, що отримала у люблячих все скорочувати комікян гучну назву СПАМ, безумовно, після своєї реалізації повинна була

забезпечити неймовірне зростання економіки. До королівства попрянуть неосяжного розміру інвестиції, нестримно почнуть зростати доходи населення... Але все це мало б відбутися з часом, у світлому майбутньому, куди впевнено попрямував Ком, а от грошики потрібні були негайно. Треба було терміново поповнювати спорожнілу казну. Вельмишановні ґазди за звичкою не платили податків, а конфлікти з ними були не на часі. Трудовий народ залюбки б сплатив податки зі своїх доходів, але вони поки що не проглядалися. А яка ж може бути народна любов без цих клятих доходів? Така халепа могла засмутити кого завгодно, але не нашого Добромола.

Король-реформатор рішуче пішов на виконання своїх обіцянок, які так сподобались його віронопідданам. Перший радник передав доручення справедливого і безмежно чесного монарха до загрузлих у законотворчих процесах Боярських Зборів. Бояри-законотворці синхронно хряснули своєю правицею, що пройшла безпрецедентний відбір, по однісінькій кнопці, яка залишилася після радикального оновлення Зборів. Шварк, і побажання короля вмить перетворилося на суворий Закон королівства.

Новий закон визначав, що пильні та свідомі громадяни, які знайдуть незаконно отримане майно представників старої влади, отрима-

ють за це одну третину від цього майна, а дві третини — надходить до королівської казни. Зрозуміло: все, що мали «колишні», отримано було незаконно, тому шукати таке майно було зовсім не складно. Це був найсправедливіший, найжаданіший закон в історії Кома.

Зморений безгрошів'ям та паленим самогоном багатостраждальний народ Кома скажено радів, як зголоднілі вівці на весняному пасовиську. Рейтинги Добромола злетіли до зірок. Провідні вчені королівської Академії наук із захопленням підтримали сміливу теорію наймолодшого і найперспективнішого академіка, який напередодні відсвяткував свій сімдесятирічний

ювілей. Він блискуче довів необхідність термінового розширення шкали для підрахунку рейтингу короля-рейтингоносця, який вже ніяк не можна було втиснути у сто відсотків. Після бурхливої наукової дискусії та проведення складних і небезпечних лабораторних досліджень для оцінювання всенародної любові і підтримки Добромола, була одноголосно затверджена тисячовідсоткова рейтингова шкала. Хоча особливо обдаровані науковці в академічних колах розповідали, що тисяча відсотків — це ще далеко не межа.

Королівство ожило. Вдячний народ, наламавши дрючків із сусідських парканів, шниряв містами і селами, нейтралізуючи опір різнобарв-

них представників старої корумпованої влади, які відчайдушно намагалися захищати своє кровне.

Найперше розтягли до цвяхів шикарні палаци Старка і його найближчого оточення. Вечорами, розігріті вилученим під час погромів ал-

коголем, комікяни, які проявили пильність і громадянську позицію, наввипередки гасали на конфіскованих імпортних каретах. Всі генделики гарували до ранку. Чесні патріоти після викривальних погромів йшли туди винятково з метою прославити у своїх щирих тостах мудрого і справедливого монарха, а також обмінятися досвідом боротьби з корупцією.

Коли майно заможних громадян закінчилося, збуджений своєю співпричетністю до великого оновлення королівства, народ почав експропріювати манатки у дрібних послідовників старої влади — сільських старост, керівників житлових контор багатоквартирних хатинок,

шкільних вчителів, ну, і ясна річ, у підозрілих сусідів.

Добропорядні громадяни, натхненні СПАМом, настільки захопилися очищенням своєї батьківщини, що значно розсунули межі застосування королівського Закону. Унікальність Стратегічної програми антикорупційної мобілізації дозволяла вільно трактувати її зміст. Коли не залишилося жодної непограбованої хатинки навіть найдрібніших посіпак антинародного режиму Старка, працьовитий народ взявся за співчуваючих, а також за особливо небезпечних — таємних симпатиків старої влади.

Так сталося, що коли пильні і невідкупні викривачі клали розпече-

ну праску на голу дупу чергового підозрілого, він залюбки зізнавався у своїх прихованих симпатіях до Старка. Коли на дізнання часу не було, тоді просто били по пиці і забирали все, що мало хоч якийсь зиск.

Зрозуміло, що при такому незаангажованому підході кожен мешканець Кома міг виявитися прибічником колишніх керманичів. Прибиті до парканів і виставлені у вікна портрети Добромола та антикорупційні гасла не могли ввести в оману справжніх патріотів-викривачів. Стала поширеною практика, коли одне й те ж саме майно по декілька разів на день переходило з одних рук до інших. Багато ак-

тивістів антикорупційного руху за одну добу декілька разів змінювали свій статус. Спочатку відчували п'яний азарт в якості безжалісних викривачів, потім могли втратити кровно здобуте і відхопити по пиці, як співчуваючі старому порядку, а коли пощастить — знову відігратись на черговому «підлабузнику Старка», який не встиг сховати чесно награбований конфіска́т.

На вулиці міст стало небезпечно виходити. Будь-кого могли викрити як послідовника Старка, — побити та пограбувати. Я навіть не хочу розповідати, що пильні громадяни могли зробити з підозрілими молодими.

З часом надходження до скарб-

ниці зійшли нанівець. Розвалена економіка королівства все ніяк не хотіла демонструвати дивовижне зростання. Останні перелякані до дрижаків інвестори ганебно втекли з країни. Але народ був зайнятий конкретною справою, рейтинги не падали, і все це не могло не надихати Добромола та його соратників.

На жаль, згубний вплив старої аморальної влади на ще не зміцнілу правосвідомість громадян не міг не призвести до чергової халепи. Активісти-викривачі, враховуючи стрімке скорочення халяви і значні труднощі в пошуку конфіскату, почали організовуватись у бригади антикорупційних народних дружинників, в пересічному побутовому

скороченні — банди. Одна з таких банд увірвалась до королівського палацу під тим приводом, ніби їм стало відомо про таємну приватизацію Старком цієї будівлі. Ну і давай собі грабувати головну королівську резиденцію, яка, до речі, є пам'яткою стародавньої архітектури. Численну банду з неймовірними потугами виперли за браму палацу, але Музей давньої історії королівства, розташований поруч, вже врятувати не вдалося — все розтросили та розтягли бісові діти!

З народним антикорупційним викриттям довелося закінчувати. Король змушений був видати указ, що всі представники старої антинародної влади разом з тими, хто їм

співчував, прихильниками та прибічниками, вже викриті та очікують справедливого вироку.

Публічна страта ворогів не мала такого практичного зиску, як масові погроми, але для народу Кома це було цікавим і повчальним. Громада знову активно підтримала свого рішучого керманича, адже хтось запустив чутки про безкоштовні пиріжки для всіх глядачів цієї видовищної і справедливої розплати.

В оголошений час показової страти на головній площі знову зібрався величезний натовп. Задля такої важливої події святково одягнені люди тримали заздалегідь підготовлені Першим радником транспаранти і плакати: «Смерть Старку та його

посіпакам!», «Корупціонерів на па-
лю!», «Аристократів убити і щиро
радіти!», ну і, безумовно, «Слава
Великому, Мудрому, Справедливо-
му Королю Доброму!!!».

Король-демократ не любив лес-
тощів та підлабузництва. Він суворо

заборонив вішати в державних установах свої портрети, хоча скромні, у повний зріст, скульптури короля коштували державному бюджету значно дорожче.

Королю не до вподоби була фальш. Саме тому він дуже прискіплював слідкував, щоб усі п'ять поклонів, а не сім, як це було у темні часи культу особистості Старка, прохачі та відвідувачі робили щиро, з любов'ю та повагою, а не формально чи метушливо-корисливо. Піддані знали цю непоказну демократичність і вимогливість Добромола до щирого шанування. Вони з відкритим серцем, як тільки могли, лупили лобом по підлозі під час церемоніальних поклонів. Внаслідок

цієї постійної демонстрації неформальних почуттів до свого вінценосного кумира у тронній залі щотижня оновлювали паркет.

Зручно розташувавшись у VIP-зоні в оточенні своїх найближчих соратників, король Добромол з нетерпінням чекав на анонсовану в усіх комівських газетах першу смертну кару.

Натовп, відповідно до затвердженого сценарного плану, несамовито радів. Монарх стримано махав рукою своєму улюбленому народу, відганяючи від обличчя настирливу муху. На дерев'яному помості, обшитому чорним оксамитом, біля величезної дубової колоди самотньо стояв засуджений до страти рябий

худорявий чолов'яга. Це був нікому не відомий чиновник регіонального рівня, визначений Королівською радою як «пробник». Саме йому пощастило відкривати повчальний і захоплюючий багатоденний серіал справедливої помсти.

На цьому нікчемному співучаснику злочинів старої влади повинні були відпрацювати нову технологію публічної страти. Але цей рябий «пробник» чомусь не дуже радів важливій місії, яка звалилася йому на макітру. Тремтячими руками він розмазував по обличчю шмарклі, при цьому бридко, зовсім не мелодійно, гикав.

Нарешті на сцену піднявся низенький, товстенький катюга у чор-

ному фірмовому балахоні. Великий, не за розміром, каптур постійно сповзав на очі ката-аматора. Товстун був змушений однією рукою притримувати ганчір'яний атрибут нової для нього справи, а іншою — заледве тягнути за собою здоровезну іржаву сокиру.

Після важких і тривалих пошуків у королівстві знайшли лише дві сокири. Одну — відшукали посеред сміття в пограбованому сховищі Музею стародавньої історії, який самовільно захопила вищезгадана банда. Друге катівське знаряддя конфіскували в антикварній крамниці. Автентичне руків'я у цього екземпляра не збереглося, тому хитрун-крамар підмінив його пофарбо-

ваною підробкою із пап'є-маше. Цей неякісний раритет міг посісти гідне місце у якогось підсліпуватого колекціонера, але для виконання справедливих вироків, вочевидь, не годився. У виданій кату музейної сокири було неймовірно тупе іржаве лезо. Ним було легше забити цвях, аніж перерубати палку сирокопченої ковбаси.

Відомий своїми новаційними пропозиціями Перший радник запропонував використовувати для страти дворучну пилку, викупивши її у газд-лісозаготівників. Але цього разу рацуха не пройшла. По-перше, газди її задешево не продали б, а в казні був хронічний дефіцит надходжень. По-друге, занад-

то екзотичне розпилювання на шматки засуджених до страти могло остаточно відвернути чистоплюїв з монархічного союзу Ковбаси, які й так почали вернути від Кома свої пихаті писки після введення, винятково за народної ініціативи, смертної кари.

Король Добромол, як вишуканий естет і справжній знавець гуманістичних традицій Кома, підтримав класичний варіант страти. Але руки у ката-початківця тремтіли якось зовсім не класично. Його мокре від поту обличчя та вирячені очі свідчили, що він, як і решта працівників державних установ, не надто готовий до виконання своїх професійних обов'язків.

Монарх манірно подав знак рукою. Народ, який вже почав було нудьгувати, заплескав у долоні. Худорлявий «пробник» приречено опустив голову на плаху. Забили барабани, зазвучали сурми, глядачі напружилися... Добрий Добролом був задоволений відрежисованою до

дрібниць картинкою видовища. Але далі все пішло не за узгодженим сценарієм. Кат-товстун заледве зміг підняти величезну сокиру над своєю головою. Формений каптур сповз по спітнілому чолу і повністю закрив йому очі. Шарах! Сокира пройшла повз колоду, довбанула тупим лезом по дерев'яному помосту та, відскочивши, шваркнула катюзі обухом по пиці.

Кат впав, а переляканий смертник, обмочивши штани і тримаючи голову на пласі, сором'язливо поглядав на бездиханне тіло. Площа затихла. Добромол та його піддані з розпачем дивилися на поміст, сподіваючись, що кат все ж таки зможе підвестись. Ні, ця купа лайна у чорному балахоні, що зганьбила такий важливий захід, не

подавала жодних ознак життя. Халепа полягала в тому, що резервного ката в штатному розписі королівства не було передбачено.

Роздратований народ, не побачивши кривавої вистави та не отримавши халявних пиріжків, обматюкавши свого любого монарха, почав розходитися, кидаючи на землю начну агітацію.

Розлючений Добромол відшмагав по пухкеньких щічках Першого радника, зовсім невинуватого в цьому публічному приниженні. Потім харкнув йому в обличчя та дав по пиці комусь зі свого оточення, ні з ким не поручкавшись, в препаскуднішому настрої повернувся до палацу.

Площа швидко спорожніла. На оксамитовому помості біля ката, що загинув на робочому місці, стовби- чив нікому не потрібний засуджений до смертної кари чолов'яга. У мок- рих штанях було якось не шляхетно, то й він пішов собі шукати сухий одяг.

Всі в'язниці, як кишені у вель- мишановних газд, були переповнені під саму зав'язку злочинцями, що чекали на страту. Але зі стратами все ніяк не складалося. Оточення Добромола збилося з ніг, та так і не змогло знайти професійного рубаку голів ворогів Кома. Навіть обіцянки подвійного окладу і безкоштовного проїзду до місця страти нікого не зацікавили. Це вам не конфіска-

віджимати і не в Боярських Зборах на кнопку тиснути. Всі побачили, чим може закінчитись відсутність фаху і досвіду в цій, здавалося б не складній, справі.

Була ще одна проблема, яку королівська влада намагалася приховати від широкого загалу. Вночі, після невдалої страти, хтось спер сокиру та зняв з ката, що віддав Богу душу, весь ексклюзивний спецодяг.

Перший радник, який просто обожнював нестандартні рішення, запропонував завантажити всіх засуджених до страти в'язнів на велику стару баржу і пустити її у вир Брудного моря. На жаль, цю гуманістичну пропозицію відкинули відразу. По-перше, не було гарантій, що всі

в'язні потонуть. А якщо їх, щоб у них булька з носа вискочила, винесе на той самий диво-острів? Ну і, по-друге, в королівстві не було ні нових, ні старих барж.

Водночас утримувати і охороняти таку величезну юрбу злочинців теж не було жодних можливостей. Щоб остаточно не уколошкати і без цього дистрофічний бюджет королівства, всіх засуджених тимчасово відпустили по розграбованих домівках.

Рейтинг короля беркицьнув з космічної височини до розміру кізячка, який ляпнула не годована два тижні корова. Казна була спустошена, економіка навернулася, так і не дочекавшись дивовижного зрос-

тання, на вулицях міст безчинствували численні банди. Всі вже геть забули, що колись вони були зразком народного самоврядування, авангардом оновлення Кома і велично звались «бригадами антикорупційних народних дружинників». А ще пішли чутки, що незліченне військо Морока готується напасти на беззахисний Ком, який переживає чергову руйнівну кризу. Газети вельмишановних газд почали все частіше і частіше повідомляти про факти корупційного і морального розкладання непідкупних і зразкових представників нової влади. Що цікаво, як повідомляла об'єктивна преса, ті, хто давав хабарі, були обурені, що, підмастивши неписьменно-

му чиновнику-оновленцю, вони були змушені самі готувати потрібні папірці, самі себе кришувати та навіть проводити замість нетямущих столоначальників селекторні наради.

Добромол, як ніхто інший, розумів, що для порятунку трону конче необхідні нові радикальні ідеї. Перший радник вже допомогти не міг. Він якось вийшов з королівського кабінету і зайшов прямисінько у тривалий застій. Інші члени Королівської ради, вибравши авансом річне утримання та відрядні, терміново від'їхали за службовою необхідністю до Ковбаси. Після перетину кордону зв'язок із ними перервався.

Великий герой Добромол змушений був наодинці рятувати коро-

лівство, що розвалювалося буквально на очах, зрештою, як і його рейтинг.

Внаслідок неймовірного нелюдського напруження і вживання небезпечної гідоти, був народжений черговий сміливий, не утримаюсь від пафосних епітетів, геніальний і величний план. Королівською рукою, кострубатим, але достатньо розбірливим почерком, був занотований новий шедевральный дороговказ.

На цей раз в програмі не було знаків оклику, хоча і текст у ній також був відсутній. Королівська правиця начертала лише назву цього історичного документа: «ПРОГРАМА ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО СПАСІННЯ КОРОЛІВСТВА».

Так, талант Добромола створювати яскраві, інтригуючі і навіть чаруючі назви стратегічних проєктів з роками не згас, а навпаки, заграв новими невідомими досі барвами. Талант, він і в Комі талант!

Не важко здогадатися, що доленосний документ почали скорочено називати ПІСК, а частіше — «останній ПІСК Добромола». Хоча деякі несвідомі громадяни, що втратили сором і повагу до своєї народної влади, падлюче гигаючи, побузувірськи м'яко вимовляли літеру «с», говорячи про це велике творіння короля-рятівника. Виходила якась гидота: «Піська Добромола». То було низько і бридко.

Для презентації ПІСКи, тобто

ПІСКА, необхідно було зібрати народ. До речі, що важливо, для початку реалізації нової програми Добромла людей треба було збирати всупереч всім управлінським штампам, не на площі, а на березі Брудного моря. Тільки тут виникли труднощі. У Виконавчих канцеляріях сиділи надійні, але неписьменні виконавці, які були нездатні прочитати і, відповідно, виконати письмову директиву монарха-новатора.

Незалежні корпоративні газети швидко охололи до вінценосного ньюсмейкера і безкоштовно не хотіли рекламувати ПІСК та скликати народ. Аргументи для господарів газет — вельмишановних газд — у вигляді пільгових ліцензій на вируб-

ку столітнього лісу закінчилися разом із самим лісом. Навіть друзі Добромол з його улюбленої багатотиражки, якій він віддав найкращі роки свого життя, відвертали від короля свої нахабні пики, вимагаючи сплатити за рекламу неймовірного розміру рахунки. От же ж вилупки!

Хотів розлючений до безтями Добромол націоналізувати всі газети, а вельмишановних кровопивць кинути до холодної буцегарні під оплески трудового народу... Але не став. Справа в тому, що силовикам Кома набридли постійні затримки зарплатні, і вони всім гамузом перейшли на утримання до газд-олігархів. Та й в'язниці були заорендовані

практичними газдами під складські приміщення.

Але справжні герої не здаються. А великий Добромол був справжнім героєм, що постійно підкреслювалося у всіх виданнях його офіційної біографії. Зібравши всіх, хто не встиг втекти з палацу, Добромол особисто повів їх розклеювати по місту оголошення. Навіть його тендітна дружина, створена, щоб вальсувати на королівських балах, була змушена перти цеберко з клеєм та купу написаних від руки запрошень.

Зусилля Добромола не були марними. У визначений час свідомі громадяни Кома стояли на мокрому піску біля самого краю Брудного мо-

ря. Відверто кажучи, свідомих громадян зібралось зовсім небагато. Така собі рідесенька купка зівак без жодного транспаранта.

Сам король Добромол видерся на велику каменюку. Вигляд у нього був кепський. На лацкані пом'ятого піджака були добре помітні білі плями, найімовірніше, від клею.

— Мій улюблений народе! — голосно прохрипів Добромол. — Наша нова Програма інтелектуального спасіння королівства дозволить кожному жити не гірше, ніж наші гладкі сусіди з Ковбаси, а економіка зможе динамічно розвиватись, демонструючи неймовірні дива зростання. Я обіцяв це, коли ви мене обирали, і я це обов'язково виконаю!

Кислі обличчя позіхаючих слухачів були позбавлені емоцій.

Економічне диво та заможне життя їм вже обіцяли.

— Ви бажаєте жити, як справжні газди, їсти від пуза дефіцитні харчі та пити заморський первак, а не місцевий шмурдяк? — від перенапруження голосових зв'язок король перейшов на фальцет.

Народ мовчав. Безумовно, пропозиція, особливо щодо якісного перваку, була достатньо привабливою, але досвідчені громадяни все ж хотіли зрозуміти, куди він хилить.

«Мовчання — знак згоди», — фахово оцінив ситуацію монарх-трибун і з піднесенням продовжив свій доленосний виступ.

— Торгівля — це вам не тицьпердиць, а головний двигун економіки, — видав Добромол досі невідомий, унікальний за своєю глибокою сутністю і науковим усвідомленням дійсності, афоризм. — Ми почнемо торгувати не тільки з Ковбасою та Мороком, а і з дивовижними заморськими країнами, які, як передбачають наші провідні вчені, розташовуються на протилежному березі Брудного моря.

Народ напружився. Відвідати дивовижні заморські країни було б непогано, та ще й придбати там за безцінь екзотичні товари. Але! Комікяни, за винятком Старка, ніколи не плавали по Брудному морю.

Добромол, немовби читаючи

думки своїх підданих, продовжив просувати свої величні плани:

— Мешканці Кома повинні, для початку, навчитися плавати. Потім ми побудуємо швидкохідні вітрильні човни і попливемо до невідомих берегів за скарбами і славою. Ком — велика морська держава. Ура!

— Ура! — закричав шестирічний хлопчик, тримаючись за спідницю своєї неньки.

Не можна сказати, що ПІСК Добромола не надихнув народ. Заморські країни, дефіцитні харчі, міцненький первачок тощо — тема неначе й цікава... Але якось воно лячно пливати по вируючому Брудному морю, куди ворон і кісток не занесе. Ось якби заморські наїдки

самі припливли до Кома — тоді зовсім інша справа. Це б одразу розтопило охолоті серця комікян, які завжди займали активну і конструктивну життєву позицію.

Добромол не знав, з чого буде робити швидкісні човни, чим торгуватиме з далекими країнами та в якому напрямку взагалі треба плисти. Це все були дрібниці. Його монарший досвід підказував, що головне в державному управлінні — захопити увагу та зайняти народ конкретною справою, а все решта — якось саме вирішиться та налагодиться. Він вирішив розпочати з всенародного навчання плаванню. Справа не особливо складна, не затратна, практична і дуже корисна для здоров'я. Щоб

ПІСК не перетворився на пусто-порожню балаканину, Добромол хвацько підійшов до цієї справи. За його вказівкою з усіх авторитетних державних установ були за рознарядкою відряджені плавці-наставники, які отримали подвійні оклади та безкоштовні плавки з секонд-хенду.

— Ми починаємо негайно вчитися плавати, розпочавши виконання першого етапу нашого величного ПІСКУ! — завершив свій історичний інноваційний спіч монарх-мореплавець і сам собі вчинив довготривалі овації.

Поки король натхненно плескав у долоні, народ уважно спостерігав за дванадцяткою інструкторів з плавання, які залізли по коліна у воду. По їх зелено-синіх обличчях і конфігурації тісеньких стрінгів, було зрозуміло, що морська вода занадто прохолодна.

— Пливіть! — пронизливо прохрипів Добромол.

Це була заздалегідь узгоджена команда для початку показового за-

пливу. Перемагаючи страх і сумніви, тремтячі тіла майже синхронно шубовснули у воду. Каламутні хвилі сховали мужніх інструкторів-наставників. Такий нестандартний рішучий хід захопив глядачів. Народ почав плескати в долоні, сподіваючись, що хоробрі плавці так само синхронно випірнуть з води і впевнено попливуть вздовж берега, демонструючи всім своїм виглядом, як це легко і приємно. Йшов час, напруження зростало, а делеговані держустановами фахівці з плавання не спливали.

Люди, про всяк випадок, почекали ще хвилин десять...

Добромол, як і всі на березі, напружився, коли його висуванці

зникли під водою. Через декілька хвилин король почав помітно нервувати, але ж трошки заспокоївся, коли побачив, як його піддані раптом почали схилятися, роблячи щирі поклони, які він так цінував.

«Незважаючи на дрібні непорозуміння і прорахунки, мій народ все-таки обожнює мене», — задоволено подумав Добромол, та в ту ж мить зойкнув від болю.

Король помилився. Народець виявився нікчемним, злобним, мстивим, геть не гідним величі свого монарха. Це були, бісова ковінька, зовсім не поклони. Людиська, що втратили будь-який сором, нагинались, щоб видолубати з піску камінці, а потім, з нецензурною

лайкою, жбурнути їх у свого сюзерена.

З розбитим до крові чолом Добромол зіскочив зі свого кам'яного п'єдесталу і, з притаманною йому гідністю, велично наживав п'ятами. Король був у гарній фізичній формі, тому й не дивно, що прислуга та озлоблені комікяни, які були не здатні оцінити його велич, безнадійно від нього відстали.

Мужньо сховавшись у зарослому кущами рівчаку, Добромол приліг на холодний пісок, щоб поміркувати про важку долю свого королівства. Та глибокий аналіз був нахабно перерваний Першим радником, який застрибнув у рівчак, ледве не відчавивши королівські крашан-

ки. Він був мокрий і брудний, але, на подив, тверезий.

— Добромоле, треба валити звідси! — це було сказано похамськи грубо, без обов'язкових церемоніальних поклонів, без протокольного гучного переліку всіх королівських регалій та чеснот.

— Мені негайно треба продертись до палацу. Я цим невдячним покидькам покажу як козам роги правлять, вони у мене пошкоднують, що на світ народилися... — мужньо стримуючи схлипування, король крадькома витирав скупі чоловічі сльози, які безперервним потіком струменіли по щоках.

— Ти що, не в курсі? — фамільярно перейшов на «ти» вірний соратник. — Війська Мороку перей-

шли у наступ і коли не сьогодні, то завтра допруть до столиці.

— Чому в наступ, навіщо в наступ? — щиро здивувався Добромол.

— Нічого нового не вигадали, мовляв, це їхня споконвічна територія, спільна ментальність, дружба і братерська любов. Тобто, пруть по повній і по-братерськи всіх пожирають на своєму шляху.

— А де наша армія? — слушно запитав король-головнокомандувач.

— Яка армія? — не зрозумів питання Перший радник.

— Наша! — роздратовано обурився Добромол.

— Ти ніколи не питав, а я сам не цікавився, — соратник здивовано знизав плечима.

— Ну повинна ж десь у нас бути армія! — гарячкував король. — Згадай, як тиран Старко військові поради ще полюбляв влаштовувати...

— А, ці, — плеснув себе по брудному лобі Перший радник. — Так це, ти на інавгурації заявив, що ми мирне королівство і нам чужих країн не потрібно. Ну ми і зняли в той же день цих, як їх там, вояків із забезпечення. Найімовірніше, вони розійшлися по своїх халупах.

— Сволота, тупаки, зрадники! — безсило бив кулаками по холодному піску обурений Добромол.

Перший радник не став з ясовувати, кого саме має на увазі король, а відразу перейшов до конструктивних і дуже слухних пропозицій.

— Треба терміново тікати з Кома. Тут нам вже нема чого робити.

Потім, за звичкою схилившись до вуха монарха, прошепотів:

— Тут зовсім поруч стоїть на якорі заарештований нами вітрильний човник Старка. Попливемо вздовж берега на захід, і вже до ранку будемо у Ковбасі. Проживання та, особливо, харчування у них в еміграції дуже непогане. Мемуари можна написати, продавши їх за гарні грошенята.

Пропозиція здалася королю-патріоту своєчасною і достатньо реалістичною. Монарх-атлет та його Перший радник бігом здолали п'ять верст, поки побачили рятівний човник, що похитувався на хвилях біля самого берега.

Добромол, демонструючи чудову спортивну підготовку, з розгону заскочив у човен.

— Підштовхни, — висмикуючи кітву, наказав вінценосний мандрівник.

Човник поволі відплив від берега. Позаду лунало несамовите голоління забутого на березі Першого радника, але король цього вже не чув. Його полум'яний погляд був спрямований далеко-далеко вперед, туди, де Брудне море з'єднувалося із сірими хмарами, що закрили все небо.

Ні, не вздовж рідної землі на захід, у ганебну еміграцію, рушив великий син Кома. Він підняв вицвіле від часу вітрило та сміливо спрямував свій човен у відкрите море.

Добромол поплив до того самого далекого дивовижного острова. Туди, де геть нема цього жорстко-сердного невдячного народу, цих жадібних тупаків чиновників-оновленців, цієї божевільної кривавої війни. Туди, де завжди тепло і де на чудернацьких деревах ростуть неймовірно смачні, корисні, а головне — безкоштовні смаколики.

ПРО АВТОРА

Олександр Валентинович Турчинов — відомий в Україні державний діяч, вчений, письменник, теолог, проповідник, доктор економічних наук, професор, лауреат Державної премії України в галузі науки і техніки.

Народився в 1964 році в Дніпрі (до 2018 року Дніпропетровськ). Живе і працює в Києві.

Після Революції Гідності Олександр Валентинович в лютому 2014 року очолив Верховну Раду України та виконував обов'язки Президента України. В найдраматичніший період історії нашої держави після початку військової агресії РФ, організував відновлення зруйнованої системи державної влади та опір окупантам. Перебуваючи на посаді Секретаря Ради національної безпеки і оборони (2014–2019 рр.), забезпечив розбудову сектору безпеки і оборони, відновлення ракетного щита України, побудову надійної системи кіберзахисту тощо.

Глибокий та системний автор, у творчому доробку якого безліч праць з економічних, безпекових, теологічних питань. Він також автор багатьох публіцистичних матеріалів, які, зокрема, друкувалися в провідних виданнях світу («The Washington Post», «The New York Times», «The American Interest» тощо).

В літературних колах став відомий завдяки своїм книгам: психологічному трилеру «Люзія страху», художньо-документальному збірнику «Свідцтво», містичному трилеру «Тайна вечеря», роману «Приність».

За мотивами книги «Люзія страху» у 2008 році знято однойменний фільм, який відзначений нагородами міжнародних кінофестивалів.

Щоб оцінити твори Олександра Турчинова, зовсім не обов'язково бути доктором філософії або магістром теології — досить не втратити здатності мислити, аналізувати та співпереживати.

ПРО ХУДОЖНИКА

Юрій Журавель – художник, музикант, композитор, поет, режисер, актор, мультиплікатор, лідер та автор пісень гурту OT VINTA.

Народився 6 травня 1972 року в місті Овруч Житомирської області. Живе і працює в Рівному.

Юрій Журавель займається не лише творчою, але і громадською діяльністю. Засновник ГО «Діти підземелля», Творчого об'єднання «Добродій», автор книг-коміксів «Мазепа Крок до Правди» та «Битви за землю рідну», в 2014 році випустив власну двотомну збірку-альбом карикатур та шаржів «Карикадурка» (в доробку понад 1000 робіт). Автор культурно-просвітницького проекту «Знай Наших».

Він постійно на вістрі історичних для нашої держави подій, тому його творчість завжди актуальна та зачіпає душу. Саме гострі політичні карикатури Юрія Журавля висіли на Майдані, перетворивши барикади на арт-об'єкт, надихаючи та підтримуючи майданівців під час безкінечних штурмів спецпризначенцями. І саме ці малюнки першими спалили «Беркут» під час атаки Майдану 18–19 лютого 2014 року.

Юрій Журавель активний у всьому – у творчості та у житті: він співає для бійців на передовій та малює графічні портрети і шаржі на митців, політиків та військових; популяризує історію України, створює анімаційні, публіцистичні та музичні проекти, що захоплюють читачів, глядачів та слухачів від 0 і до 100 років.

Літературно-художнє видання

Турчинов Олександр Валентинович

Казка про Добромола

Ілюстрації — Ю. Г. Журавель

Директор видавництва — О. С. Кудрявцев

Комп'ютерний набір, редагування — Т. В. Майданович

Комп'ютерна верстка, дизайн — Н. В. Веселицька

Підписано до друку 01.04.2020. Формат 60х70/32

Папір офсетний. Гарнітура AcademyC.

Друк офсетний.

Умовн. друк. арк. 4,2. Обл.-вид. арк. 4,5.

Тираж 2000 примірників. Зам. № 237.

Державне підприємство «Державне спеціалізоване

видавництво художньої літератури «Дніпро»

вул. Володимирська, 42, м. Київ 01030

Тел. (044) 234-23-37; dnprombl_@ukr.net

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 3017 від 29.10.2007 р.

Віддруковано ТОВ «Друкарня «Рута»»,

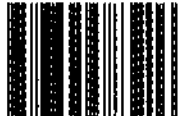
м. Кам'янець-Подільський, вул. Руслана Коношенка, 1.

Тел. 038-494-22-50, drukruta@ukr.net

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру

серія ДК № 4060 від 29.04.2011

ISBN 978-966-578-320-6

9 789665 783206

Турчинов О.В.

Т89 Казка про Добромола : нове вид. / Олександр Валентинович Турчинов. — Київ, Видавництво «Дніпро», 2020. — 112 с. : портр., іл. (Укр. мовою).

ISBN 978-966-578-320-6

«Казка про Добромола» — це веселий і водночас сумний сатиричний гротеск на нашу сучасність, що цілком органічний у творчій палітрі відомого державного діяча і письменника Олександра Турчинова. Дотепно шаржована оповідь сприймається, як антиутопія ХХІ століття, своєрідне «криве дзеркало» сучасного суспільства, що викликає природний сміх в багатьох перипетіях сюжету.¹ Ця книга-пересторога адресується широкому колу читачів.

УДК 821.161.2'06-7

